

Lakiosasto

30.12.2003

Työeläkelaitoksille

VIIMEISEN ELÄKELAITOKSEN PERIAATETTA (VILMA) JA TIETOSUOJA-SÄÄNNÖKSIÄ KOSKEVAT MUUTOKSET ON VAHVISTETTU

1

VIIMEISEN ELÄKELAITOKSEN PERIAATE

Viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevat tarkennukset on vahvistettu muuttamattomina hallituksen esityksen HE 85/2003 vp. mukaisesti. Asiasta on kerrottu tarkemmin yleiskirjeessä A 33/2003.

VILMA-menettelyä koskevat soveltamisohjeet annetaan Eläketurvakeskuksen yleiskirjeellä A 47/2003.

2

TIETOJEN ANTAMISTA, SAAMISTA JA SALASSAPITOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Tietojen saamista, antamista ja salassapitoa koskevat väliaikaiset säännökset on siirretty pysyväksi lainsäädännöksi. Säännökset on vahvistettu muuttamattomina hallituksen esityksen HE 85/2003 vp. mukaisesti.

Asiasta on kerrottu tarkemmin yleiskirjeessä A 33/2003.

3

SÄÄDÖSTEKSTIT

Vahvistetut säädöstekstit (1169/2003- 1193/2003) ovat yleiskirjeen liitteenä. Säädöstekstejä voi tilata sekä suomen- että ruotsinkielisenä Oy Edita Ab:n asiakaspalvelusta sähköpostitse osoitteesta asiakaspalvelu.publishing@edita.fi

Säädöstekstit löytyvät internetistä osoitteesta www.finlex.fi

ELÄKETURVAKESKUS

Outi Lehmus

Pirjo Posti

N:o 1169

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 4 §:n 3 momentti, 4 d §:n 7 momentti, 8 §:n 4 momentin 3 ja 7 kohta, 10 d §:n 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 4—7 momentti, 12 d §:n 1 momentti, 15 b §, 16 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 17 ja 17 a—17 c §, 18 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 19 §:n 1 momentti, 19 c §:n 5 ja 7 momentti, 19 d §:n 1 momentti, 21 §:n 1 ja 5 momentti ja 21 a §:n 6 momentti sekä *väliaikaisesti* 4 §:n 6 momentti, 4 e §:n 2 momentti, 6 a §:n 1 momentti ja 2 momentin

HE 85/2003
StVM 26/2003
EV 105/2003

5 kohta, 7 §:n 4 momentti, 7 d §:n 1 momentti, 7 f §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 8 §:n 3 momentti ja 12 c §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti, 4 e §:n 2 momentti, 10 d §:n 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 4—7 momentti, 12 d §:n 1 momentti, 21 §:n 5 momentti ja 21 a §:n 6 momentti laissa 375/2001, 4 §:n 6 momentti, 6 a §:n 1 momentti, 7 §:n 4 momentti, 7 d §:n 1 momentti ja 7 f §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1482/1995, 4 d §:n 7 momentti laissa 612/1991, 6 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 8 §:n 3 momentti laissa 559/1993, 7 f §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1279/2000, 8 §:n 4 momentin 3 kohta laissa 1040/1998, 8 §:n 4 momentin 7 kohta laissa 571/1993, 12 c §:n 1 momentti laissa 1302/2002, 15 b § laissa 1730/1991, 17 § osaksi laeissa 1304/1989 ja 1167/1996 sekä mainitussa laissa 1482/1995, 17 a § laissa 603/1986, 17 b § laissa 949/1992 ja mainitussa laissa 375/2001, 17 c § laissa 33/2002, 18 § laeissa 459/1986 ja 621/1995, 19 §:n 1 momentti laissa 313/1995, 19 c §:n 5 ja 7 momentti laissa 1331/1999, 19 d §:n 1 momentti laissa 835/1996 ja 21 §:n 1 momentti laissa 1263/1999, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 356/1997, uusi 3 momentti, 10 d §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 375/2001, uusi 8 momentti, jolloin nykyinen 8 ja 9 momentti siirtyvät 9 ja 10 momentiksi, 17 §:n edelle uusi väliotsikko ja lakiin uusi 17 d—17 k § sekä 17 k §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

3 §

Työnantajan on huolehdittava, että jokaisella työpaikalla on esillä tieto siitä eläkelaitoksesta, missä työnantaja on järjestänyt työntekijöilleen tämän lain mukaisen eläketurvan.

4 §

Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on työntekijällä, jonka työkyvyn voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, olevan yhdenjaksoisesti ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kahdella viidenneksellä. Työkyvyn alentumista arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmillä pitäen hänen koulutustaan, aikaisempaa toimintaansa, ikäänsä ja asumisolosuhteitaan sekä näihin verrattavia muita seikkoja. Työkyvyn vaihdellessa otetaan huomioon vuotuinen ansio. Niin ikään työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä, jos hänelle tämän lain alaisen työsuhteen päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke valtion eläkelain (280/1966) 9 §:n, kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n

tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n nojalla, jollei 10 d §:n 5 momentin mukaisesta neuvottelumenettelystä muuta johdu.

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei 4 d §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt. Työkyvyttömyyseläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä myönnetä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta. Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai 7 momentissa tarkoitettuna kuntoutustukena määräajaksi. Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai sen maksaminen keskeytetään sitä kuukautta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien, jona eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Kuntoutustuki voidaan lisäksi lakkauttaa, jos kuntoutustuen saaja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt kuntoutuksesta. Jos sellainen työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jonka maksaminen on keskeytetty, eläke lakkautetaan keskeyttämiskohdasta lukien. Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu työkyvyttömyyseläke vanhuuseläkkeeksi.

4 d §

 Jos työkyvyttömyyseläke maksetaan 19 b §:n 5 momentin mukaisesti kertasuorituksenä, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään.

4 e §

 Edellä 1 momentissa tarkoitettulla työntekijällä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada yksilöllistä varhaiseläkettä myös silloin, kun hänelle tämän lain alaisen työsuhteen päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva yksilöllinen varhaiseläke valtion eläkelain 9 c §:n, kunnallisen eläkelain 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla, jollei 10 d §:n 5 momentista muuta johdu.

6 a §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika (*tuleva aika*). Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijä on ollut työkyvyttömyyden alkamisvuoden ja sitä välittömästi edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kuukautta 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa Suomessa vakuutettavassa ansiotyössä. Edellä tarkoitettua 12 kuukauden aikaa laskettaessa katsotaan eläkkeeseen oikeuttavaksi sellainen kalenterikuukausi, jolta työntekijä on saanut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaisissa tarkoitettuja ansioita edellyttäen kuitenkin, että ansiot koko kalenterivuodelta ovat vähintään yhtä suuret kuin mainitun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu rahamäärä. Kalenterikuukausi, jolta työntekijä on saanut taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelaisissa (662/1985) tarkoitettuja ansioita, otetaan vastaavasti huomioon, jos ansiot koko kalenterivuodelta ovat vähin-

tään mainitun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettun rahamäärän suuruiset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta työntekijä on saanut:

 5) 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; tai

7 §

 Eläkepalkkaa laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijällä on ollut oikeus saada 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua täysitehoista eläkettä, eikä aikaa sen jälkeen, kun työntekijä on täyttänyt 65 vuotta. Jos työsuhde on päätetty 2 §:n 5 momentin nojalla, katsotaan sen kuitenkin tätä pykälää sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä ennen 8 §:n 1 momentin mukaisen yhteensovituksen tekemistä siten laskettuna on suurempi.

7 d §

Jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkepalkka on työntekijän tai edunjähtäjän tämän lain alaisessa työsuhteessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahtumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi alempi kuin hänen 9 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepalkkansa samassa työsuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on vähintään 20 prosentin vaikutus kokonaiseläketurvaan, pidetään työsuhteen eläkepalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka työntekijällä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt.

7 f §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisillä, jos työntekijä on saanut:

1) työttömyysturvalain mukaista ansiopäivärahaa, joko mainitussa laissa tarkoitettuna

palkansaajana tai mainitun lain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yrittäjänä, ei kuitenkaan, jos tämä on saanut mainitun lain 5 luvun 12 §:ssä tarkoitettua lisävakuutukseen perustuvaa päivärahaa;

5) tämän lain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, ei kuitenkaan, jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä.

8 §

Jollei työntekijällä ole oikeutta peruseläkkeeseen, jossa on eläkkeeseen oikeuttavaa aikaa vähintään vuosi, käytetään yhteensovitusperusteena korkeinta peruseläkkeen perusteena olevaa eläkepalkkaa tai työtuloa. Jos työntekijä on samanaikaisesti vähintään vuoden yhdenjaksoisesti kahdessa tai useammassa 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lasketaan yhteensovitusperustetta määrättäessä vastaavat eläkepalkat ja työtulot yhteen. Jos työntekijä on välittömästi ennen eläketapahtumaa saanut aikaisemman eläketapahtuman johdosta peruseläkettä taikka muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä ja on vähintään kolmen vuoden ajan ollut samanaikaisesti 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lisätään yhteensovitusperustetta määrättäessä tähän työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan liittyvään eläkepalkkaan tai työtuloon 10/6 mainitun aikaisemman eläkkeen määrästä. Tämän momentin soveltamisesta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain alaisiin työsuhteisiin on kuitenkin voimassa, mitä mainituissa laeissa säädetään.

Yhteensovituksessa huomioon otettavat peruseläkkeet ovat seuraavat työ- ja virkasuhteisiin sekä yrittäjätoimintaan perustuvat vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet:

3) kunnallisessa eläkelaiissa tai kunnallisen eläkelain voimaanpanolaiissa (550/2003) säädetyn peruseläketurvan mukainen eläke;

7) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

10 d §

Jos työntekijä on ollut sekä yksityisten alojen eläkelain että 8 §:n 4 momentin 3, 4, 7 tai 8 kohdassa mainitun lain (*julkisten alojen eläkelait*) mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hänellä eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli järjestettynä vähimmäisehdot täyttävä eläketurva yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*):

1) antaa omasta 1 momentin mukaisesta päätöksestään sekä julkisten alojen eläkeläiden mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten (*julkisten alojen eläkelaitos*) päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

Jos kuitenkin eläkkeen määrää laskettaessa tuleva aika tai sitä vastaava ansio otetaan huomioon muun kuin työntekijän viimeisen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, viimeinen eläkelaitos on sen estämättä, mitä 1—3 momentissa säädetään, se yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos, missä tulevaa aikaa koskeva tai sitä vastaava eläketurva on järjestetty.

Jos julkisten alojen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tai yksilölliseen varhaiseläkkeeseen valtion eläkelain 9 §:n 1 momentin a tai b kohdan tai 9 c §:n, kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuuksittain ylittää 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rahamäärän kolminkertaisena, tämän julkisten alojen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä. Jos yksityisten alojen eläkelaitos ja viimeinen

eläkelaitos ovat tällöin työntekijän työkyvyn arvioinnista eri mieltä, eläkkeeseen ei sovelleta, mitä säädetään 4 §:n 3 momentin viimeisessä virkkeessä oikeudesta työkyvyttömyyseläkkeeseen, 4 e §:n 2 momentissa oikeudesta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja edellä 3 momentissa viimeisestä eläkelaitoksesta.

Eläkettä tai luopumistukea maksavaa yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään muu uusi eläke kuin työkyvyttömyyseläke. Kuitenkin työttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 7 momentista muuta johdu.

Jos eläkkeen määrää laskettaessa on tai olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä yksityisten alojen että julkisten alojen eläkeläkien mukaisissa eläkkeissä tai tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke, eläkkeen käsittelyyn ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 2—5 momentissa säädetään. Näin menetellään myös, kun osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä yksityisten että julkisten alojen eläkelain mukaisena. Kuitenkin perhe-eläkkeen käsittelyyn sovelletaan, mitä 2—5 momentissa säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, vaikka perhe-eläkettä laskettaessa olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä yksityisten alojen että julkisten alojen eläkeläkien mukaisissa eläkkeissä.

Viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset voivat sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä noudatetaan myös 6 ja 7 momentissa säädettyissä tilanteissa. Eläkkeenhakijalle on ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiansa hoidetaan.

12 c §

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaiissa tarkoitettulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisessa eläkelaiissa tarkoitettulle kunnalliselle eläkelaitokselle ja evan-

gelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaista toimintaa harjoittavalle kirkon keskusrahastolle työttömyys- ja koulutusajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettun työttömyysvakuutusrahaston suorittaa vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, jonka suuruuden ministeriö vahvistaa siten, että se arvion mukaan vastaa 80 prosenttia siitä määrästä, joka saataisiin, jos 7 f §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua etuutta vastaavilta päiviltä suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu. Keskimääräisessä vakuutusmaksussa ei tällöin oteta huomioon eläketurvakeskuksen luottovakuutusta varten perittävää vakuutusmaksun osaa. Vakuutusmaksun perusteena olevana palkkana käytetään sitä työansiota, jonka arvioidaan vastaavan 7 f §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun etuuden perusteena olevaa keskimääräistä palkkaa. Eläketurvakeskuksen ja työttömyysvakuutusrahaston yhteisestä esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä suoritettavaksi edellä sanotun vakuutusmaksun ennakkoo.

12 d §

Jos eläkelaitos on 10 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut 8 §:n 4 momentin 3, 4, 7 tai 8 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, eläketurvakeskus perii ja hyvittää eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä myös ennakkoo. Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin eläketurvakeskus ja julkisten alojen eläkelaitokset asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

15 b §

Jos työnantaja on järjestänyt työntekijänsä eläketurvan lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaan, vaikka työsuhteeseen olisi ollut sovellettava tämän lain säännöksiä,

eläkejärjestely oikaistaan sitä vuotta välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alusta, jona eläkelaitos on ilmoittanut oikaisusta työnantajalle. Tätä edeltäneeltä ajalta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaan järjestetty eläketurva jää voimaan. Työntekijän eläke määrätään kuitenkin tämän lain mukaisesti. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaan maksetut eläke-erät katsotaan eläkkeen osasuorituksiksi.

Todistajien kuulustuttaminen

16 §

Eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä käsiteltävänä olevan asian selvittämistä varten kuulustuttaa todistajia yleisessä alioikeudessa.

Tietojen saaminen, salassapito ja luovutus

17 §

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle tämän lain mukaisessa työsuhteessa työskentelevien työntekijöidensä nimet, henkilötunnukset, työsuhteiden alkamis- ja päättymispäivät sekä palkka- ja palvelusaikatiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle tiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista työsuhteista sekä muista työnantajan vakuuttamisvelvollisuuteen ja vakuutusmaksuun vaikuttavista seikoista. Tarkempia säännöksiä edellä tarkoitetuista tiedoista ja niiden antamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Jos työnantaja jättää edellä tarkoitettut tiedot antamatta tai antaa ne myöhemmin kuin valtioneuvoston asetuksessa säädetään, eläkelaitos voi määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun kohtuullisena pidettävän vakuutusmaksun.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, työnantaja on velvollinen pyydettäessä antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle sellaiset työntekijän työskentelyä ja

työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus. Niillä on myös oikeus saada poliisilta ja muilta viranomaisilta virka-apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi.

17 a §

Eläkelaitoksella, eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä lausunto ja muut välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta,

hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Eläketurvakeskuksella on 1 momentin johdantokappaleessa tarkoitettulla tavalla lisäksi oikeus saada:

1) eläkkeeseen oikeuttavan tulevan ajan oikeuden määrittelyä varten tiedot työntekijöille myönnettyistä 6 a §:n 2 momentissa tarkoitetuista etuuksista näiden etuuksien myöntäjiltä sekä työeläkelisän määrittämistä varten tiedot työntekijöille myönnettyistä 7 f §:n 1 momentissa tarkoitetuista etuuksista näiden etuuksien myöntäjiltä; työeläkelisän määrittämiseen tarvittavat tiedot on annettava eläketurvakeskukselle sen määräämällä tavalla kultakin kalenterivuodelta seuraavan vuoden toukokuun loppuun tai muuhun eläketurvakeskuksen kanssa sovittuun ajankohtaan mennessä;

2) eläkelaitoksen lisäksi Ahvenanmaan maakunnalta, Kansaneläkelaitokselta, Valtiokonttorilta, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Liikennevakuutuskeskukselta, lakisääteistä tapaturma- ja liikennevakuutusta hoitavalta vakuutusyhtiöltä, Vakuutuskuntoutus VKK ry:ltä sekä sosiaalivakuutuksen piirissä toimivalta muulta viranomaiselta tai laitokselta 14 §:n 1 momentin 6 kohdassa mainittujen tehtäviensä hoitamisessa tarvittavat henkilö- ja muut tiedot näiden tahojen hoitamasta eläke- ja muusta sosiaaliturvasta.

17 b §

Eläkkeenhakijan on annettava eläkelaitokselle eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta ja kuntoutuksen keskeyttämisestä sekä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen saaja ryhtymisestäään ansiotyöhön.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestäään ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään työntekijäin eläkelain 4 c §:n 4 momentin 2 kohdassa mainitun rahamäärän suuruinen; sekä

3) kieltäytymisestäään vastaanottamasta

työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työntekijäin eläkelain 4 c §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) työaikajärjestelyjensä muutoksista, jos hänen keskimääräinen viikkotyöaikansa samalla muuttuu;

2) muista kuin työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista;

3) työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) muutoksista yrittäjätoiminnassa; sekä

5) uuden työeläkkeen alkamisesta.

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle solmimastaan avioliitosta. Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta eläkelaitokselle.

Eläkkeensaajan 2—5 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia eläkkeensaajalta selvityksen 2—5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia. Jollei eläkkeensaaja ole toimittanut edellä tarkoitettuja eläkelaitoksen vaatimia selvityksiä eläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, asia voidaan ratkaista käytettävissä olevilla tiedoilla.

17 c §

Eläkelaitoksella, eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka niillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos 17 a §:ssä tarkoitettut tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava. Lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä on oikeus saada 17 a §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta kohtuullinen palkkio.

17 d §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta an-

nettua lakia sovelletaan eläkelaitoksen ja eläketurvakeskuksen asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin mainitun lain 4 §:n 2 momentissa säädetään, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Tämän lain toimeenpanoon ei sovelleta vakuutusyhtiölain (1062/1979) 18 luvun 6, 6 b ja 6 c §:ää, eläkesäätiölain (1774/1995) 132, 132 a ja 132 c §:ää eikä vakuutuskassalain (1164/1992) 165, 165 a ja 165 c §:ää.

Tässä laissa säädettyjä tai tämän lain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen salassapitoon sekä näiden tehtävien hoidossa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22—24 ja 35 §:ää myös silloin, kun kysymys ei ole mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen julkisen vallan käyttöön kuuluvaa tehtävää varten laadituista tai saaduista asiakirjoista ja tiedoista. Tietojen luovuttamisesta on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä mainitun lain 7 luvussa säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassapidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon perustuvat asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat työnantajan taloudellista asemaa.

17 e §

Eläkelaitoksen ja eläketurvakeskuksen on työntekijän pyynnöstä annettava hänelle eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen hallussa olevat hänen eläkeoikeuttaan koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työnantajan kirjanpitoa ja tämän lain nojalla myönnettyistä etuuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen määrittämistä varten tiedot työntekijälle myönnetystä tämän lain mukaisesta etuudesta ja sen määrästä sekä edellä mainittuja tarkoituksia varten myös muut välttämättömät tiedot sille työnantajalle, jonka palveluksessa

etuuden saanut työntekijä on tai jolle työntekijän työsuhteen perusteella määräytyvät vastuut eläkkeistä ja kuntoutusrahasta tämän lain mukaan kuuluvat.

17 f §

Eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

1) tämän lain mukaiseen eläketurvaan liittyvän muun kuin 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen vapaaehtoisten ryhmälisäeläketurvan jatkuvaa hoitamista varten työntekijöiden nimi- ja osoitetiedot, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut tässä kohdassa mainittua tarkoitusta varten välttämättömät tiedot lisäeläketurva hoitavalle henkilövakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle;

2) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle uuden ryhmälisäeläketurvan ehtojen sopimista varten työntekijöiden nimi- ja osoitetiedot, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut tässä kohdassa mainittua tarkoitusta varten välttämättömät tiedot, jos lisäeläketurva työnantajan aloituksesta lopetetaan ja korvataan vastaavanlaisella uudella lisäeläketurvalla; uuden lisäeläketurvavakuutuksen antajan on tällöin esitettävä eläketurvakeskukselle selvitys siitä, että uusi lisäeläketurva merkitsee aikaisemman lisäeläketurvan korvaamista uudella;

3) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle lisäeläketurvan ja sen kustannusten määrittämistä varten tiedot työntekijöiden työsuhteista, eläkeoikeuksista, ikä- ja sukupuolijakaumasta ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä lisäeläketurvan lopullisen sisällön määrittämistä varten työntekijöiden nimi- ja osoitetiedot, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut tässä kohdassa mainittua tarkoitusta varten välttämättömät tiedot; yksilöityjen henkilötietojen luovuttamisen edellytyksenä on kuitenkin, että henkivakuutusyhtiö, eläkekassa tai

eläkesäätiö on huolehtinut siitä, että lisäeläkejärjestelyn piiriin kuuluville työntekijöille on vakuutus sopimuksen tai eläkejärjestelyn tultua hyväksytyksi asianmukaisesti selvitetty henkivakuutusyhtiön, eläkekassan tai eläkesäätiön mahdollisuus saada tarvittavat tiedot ja ettei työntekijä nimenomaisesti ole kieltäytynyt lisäeläkejärjestelystä tai kieltänyt antamasta tietojaan;

4) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

5) edellä 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesäännön toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella;

6) ministeriölle, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteen eseenpanoa varten; tässä lankohdassa tarkoitetuissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka ovat tarkoitettuja kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

7) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa (1118/1996) säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätyksvelvollisuuttaan;

8) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekis-

terinpitäjälle tiedot työnantajan tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta vakuutusmaksusaatavasta.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa eläkelaitos saa antaa tiedot vain, jos eläketurvakeskus on antanut siihen luvan.

Eläketurvakeskuksella on 1 momentin johdantokappaleessa tarkoitettulla tavalla lisäksi oikeus antaa:

1) työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille sekä maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän lain mukaisessa työsuhteessa työskennelleiden, alle 65-vuotiaina kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset ja kuolinpäivät, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa; vastaavat tiedot eläketurvakeskuksella on oikeus antaa myös Valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi;

2) tämän lain 17 ja 17 a §:n nojalla saamansa tiedot 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtiville eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella työnantajalta, 17 a §:ssä mainitulta taholta tai eläketurvakeskukselta.

Eläkelaitoksen ja eläketurvakeskuksen on 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisen toteuttamiseksi sovittava 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesäännön toimeenpanosta huolehtivien eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

17 g §

Työeläkevakuutusyhtiöllä ja sen asiamiehellä on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa samaan vakuutusyhtiölain 14 b luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtiöryhmään tai vakuutusyhtiölain 18 luvun 6 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun taloudelliseen

yhteenliittymään kuuluvalla toiselle yritykselle sellaisia vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaisten tehtävien hoitamista varten.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, työeläkevakuutusyhtiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitettulle toiselle yritykselle asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Tällaisia ovat tiedot työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisö- sekä asiakastunnuksesta, tiedot yhteydenpitoa varten, tiedot yrityksen omistussuhteista ja vakuutusjärjestelystä, palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat, asiakashallintaan liittyvät tiedot.

Mitä tässä laissa säädetään salassapitovelvoitteista ja niiden rikkomisesta, koskee myös niitä, jotka ovat saaneet salassapidettäviä tietoja tämän pykälän perusteella.

17 h §

Joka luovuttaa 17 f ja 17 g §:n nojalla tiedot eteenpäin, on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa tietoja, jotka tietojen luovuttaja sai niiden antajalta.

Ennen kuin tietoja luovutetaan 17 f §:n nojalla eteenpäin, tietojen luovuttajan on varmistettava, että tietojen saajalla on lain mukaan oikeus saada luovutettavat tiedot siltä, joka on antanut tiedot tietojen luovuttajalle.

17 i §

Eläketurvakeskuksella ja sen suostumuksella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

1) lakisäateistä sosiaalivakuutusta toimeenpaneelle yhteisölle tai laitokselle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten;

2) 17 f §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa mainitulle viranomaiselle tai toimielimelle kohdissa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

3) tuloverolain (1535/1992) 96 §:ssä tarkoitettua vapaaehtoista eläkevakuutusta harjoittavalle vakuutusyhtiölle rekisterinsä sel-

lasiin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun perusteella verotuksessa tehtävän vähennyksen selvittämiseksi;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 17 f §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten.

Eläketurvakeskuksella on 1 momentissa säädetyn lisäksi oikeus avata tekninen käyttöyhteys 17 f §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa mainituille tahoille kohdissa tarkoitettujen tietojen antamista varten.

Tekninen käyttöyhteys on kuitenkin oikeus avata 17 f §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten vain, jos tästä on 17 f §:n 4 momentin mukaisesti sovittu.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Jos kuitenkin on kysymys 1 momentin 3 kohdan nojalla avatusta teknisestä käyttöyhteydestä, sen avulla saa hakea salassapidettäviä henkilötietoja vain asianomaisen henkilön suostumuksella.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

17 j §

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Rangaistussäännökset

17 k §

Työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan laiminlyö tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden tai antaa tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavalle tämän lain mukaan tarvittavan vakuutusmaksuun vaikuttavan tiedon virheellisenä tai kieltäytyy antamasta näitä tietoja taikka tahallaan pidättää virheellisesti 12 b §:n 1 momentissa tarkoitettun työntekijän eläkemaksun, on tuomittava, jollei teko huomioon ottaen sen haitalli-

suus ja vahingollisuus sekä muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen tai teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *työntekijäin eläkelain mukaisen työnantajavelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon.

Jos työnantaja tai tämän edustaja, muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, tahallaan laiminlyö tämän lain mukaisen tiedon antamisen tai tahallaan antaa virheellisen tiedon, hänet on tuomittava, jollei teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus sekä muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen tai teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *työntekijäin eläkelain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon.

Tässä pykälässä tarkoitetaan työnantajalla sitä, joka työsuhteessa tai siihen rinnastetavassa palvelussuhteessa teettää työtä, sekä sitä, joka tosiasiallisesti käyttää työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa. Työnantajan edustajalla tarkoitetaan työantajana olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsentä sekä sitä, joka työnantajan sijasta johtaa tai valvoo työtä.

Tässä pykälässä rangaistavaksi säädetystä menettelystä tuomitaan rangaistukseen se, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon asianomaisen asema, hänen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa laatu ja laajuus sekä muutenkin hänen osuutensa lainvastaisen tilan syntyyn tai jatkumiseen.

Etuuden takaisinperintä ja kuittaus

18 §

Jos henkilö on saanut tämän lain mukaista etuutta enemmän kuin mihin hänellä on ollut oikeus, aiheettomasti maksettu etuus on perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu etuus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja etuuden maksamisen ei ole katsottava johtuneen etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan perii takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Kulloinkin suori-

tettavasta eläke-erästä ei saa eläkkeensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosa siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun eläkelaitos on yksityisten alojen eläkelaitoksena tai 10 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen eläkelakien mukaisia etuuksia aiheettomasti. Siltä osin kuin viimeinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti julkisten alojen eläkelakien mukaista etuutta, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Viimeinen eläkelaitos antaa kuitenkin takaisinperittävistä etuuksista päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos viimeinen eläkelaitos perii takaisinperittävän määrän 3 momentin mukaisesti kuittaamalla, siinä tarkoitettuna eläke-eränä pidetään viimeisen eläkelaitoksen maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

19 §

Eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 § :n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

19 c §

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, eläkelaitoksen on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Eläke maksetaan 1—6 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle tai kuntayhtymälle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

19 d §

Tämän lain mukaisen eläkkeen tai muun etuuden viivästyessä eläkelaitoksen on maksettava viivästynyt eläke tai muu etuus viivästysajalta korotettuna. Etuuden korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain 4 § :n 1 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa etuus korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa etuudesta, joka suoritetaan toiselle lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle, ellei kysymys ole 19 c §:n 1 momentissa tarkoitettua suorituksesta.

21 §

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen eläkettä taikka työnantajalle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta eläkelautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Sama koskee vastaavanlaista eläketurvakeskuksen päätöstä ja eläketurvakeskuksen eläkelaitokselle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaa päätöstä sekä 1 §:n 7 momentissa, 1 c §:n 2 momentissa, 10 a §:n 2 momentissa, 12 §:n 6 momentissa ja 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua eläketurvakeskuksen päätöstä.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 1—4 momentissa ja 21 a §:n 5—8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 10 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

21 a §

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset omaa päätöstään koskevalta osin, yksityisten alojen eläkelaitos antaa viimeisenä eläkelaitoksena uuden oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä laissa säädetään. Jos jokin edellä tarkoitetuista eläkelaitoksista ei oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, viimeisen eläkelaitoksen on toimitettava valituskirjelmä ja sen johdosta annetut lausunnot 3 momentissa tarkoitettulle muutoksenhakielimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lain 4 §:n 6 momentti, 4 e §:n 2 momentti, 6 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta, 7 §:n 4 momentti, 7 d §:n 1 momentti, 7 f §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 8 §:n 3 momentti ja 12 c §:n 1 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2004.

Jos 10 d §:ssä tarkoitettu julkisten alojen eläkelaitos myöntää 60 vuotta täyttäneelle vuonna 1944—1947 syntyneelle eläkkeenhakijalle työkyvyttömyyseläkkeen yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, yksityisten alojen eläkelaitos ratkaisee hakijan oikeuden yksityisten alojen eläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen. Työkyvyttömyyseläkeasiaa 4 §:n 8 momentin perusteella ratkaistessaan yksityisten alojen eläkelaitoksen on otettava huomioon julkisten alojen eläkelaitoksen tekemä ratkaisu sekä se, mitä eläketurvakeskuksen 4 §:n 8 momentin perusteella annetuissa ohjeissa todetaan.

Lain 4 §:n 3 momenttia, 4 e §:n 2 momenttia, 10 d §:n 2 ja 4—8 momenttia ja 12 d §:n 1 momenttia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaan-

tulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä ei sovelleta. Näitä säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin kes-

keytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä, niitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1170

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijäin eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (375/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työtai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, la-

kia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tätä lakia, sitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1171

Laki**lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 10 §:n 1 ja 4 momentti sekä *väliaikaisesti* 13 a §, sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 1 momentti laissa 691/1968, 10 §:n 4 momentti laissa 314/1995 sekä 13 a § laissa 376/2001, ja

lisätään väliaikaisesti 4 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 560/1993, 1483/1995 ja 631/2002, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy mainitulla lailla 1483/1995 kumotun 3 momentin tilalle uudeksi 3 momentiksi, ja 10 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 560/1993, uusi 4 momentti seuraavasti:

4 a §

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla työntekijällä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada yksilöllistä varhaiseläkettä myös silloin, kun hänelle tämän lain alaisen työsuhteen päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva yksilöllinen varhaiseläke valtion eläkelain (280/1966) 9 c §:n, kunnallisen eläkelain (549/2003) 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n nojalla, jollei työntekijäin eläkelain 10 d §:n 5 momentista muuta johdu.

10 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, jonka sosiaali- ja terveyst-

ministeriö asianomaisen työeläkekassan tai 2 §:ssä tarkoitetun muun eläkelaitoksen esityksestä vahvistaa kaikille saman alan työnantajille samaksi prosenttimääräksi niistä palkoista, jotka työnantaja on työsuhteessa oleville työntekijöille suorittanut tämän lain piiriin kuuluvalla työalalla. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon toimihenkilölle eikä muullekaan 1 §:n 2 momentissa tai 3 §:ssä tarkoitettulle työntekijälle maksettua palkkaa. Vakuutusmaksun suoritusajankohdasta ja suoritustavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos työnantaja on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutusmaksun suorittamisen eikä kehotuksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perus-

teella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun kohtuullisena pidettävän vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei saa kuitenkaan määrätä muulta ajalta kuin kulu-
massa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Työeläkekassalla on myös oikeus periä vakuutusmaksun viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta kertynyt viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottooimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

10 c §

Eläketurvakeskuksen on työntekijän pyynnöstä annettava hänelle kirjallinen ilmoitus siitä työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaisesti tarkistettusta yhteenlasketusta palkkamäärästä, josta hänen työsuhteensa perusteella on suoritettu vakuutusmaksuja työeläkekassalle.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

13 a §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 ja 7 momentissa, 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 a §:ssä, 4 §:n 1 ja 5 momentissa, 4 a §:n 2—6 momentissa, 4 b—4 d, 4 f—4 n §:ssä, 5 §:n 4 ja 6 momentissa, 5 c, 7 f—7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 10, 10 a—10 d ja 12 §:ssä, 12 a §:n 4 ja 5 momentissa, 12 d, 13 a, 13 b ja 14 §:ssä, 15 §:n 2 momentissa, 15 a, 15 b, 16 ja 17 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 e §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa sekä 17 j, 17 k, 18, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e, 22 ja 23 §:ssä säädetään.

Siltä osin kuin työeläkekassan toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, työeläkekassan toimintaan sovelletaan soveltuvin osin vakuutuskassalain (1164/1992) 165 ja 165 a—165 c §:ää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lain 4 a §:n 2 momentti, 10 c §:n 4 momentti ja 13 a §:n 1 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2004.

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1172

Laki**lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (376/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työtai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, la-

kia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tätä lakia, sitä ei myöskään sovelleta hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

HE 85/2003
StVM 26/2003
EV 105/2003

3 430301/183

N:o 1173

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 648/2002, seuraavasti:

8 §

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehotuksen saatuaan eläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, eläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun kohtuullisena pidettävän vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Eläkekassalla on myös oikeus periä vakuu-

tusmaksun viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 § :n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Eläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta kertynyt viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1174

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 2 §:n 3 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 5—8 momentti, 3 c §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 16 a §:n 4 momentti, 16 d §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 momentti, 28 c §:n 4 ja 6 momentti, 38 §:n 5 momentti, 59 §:n 5 momentti, 59 a §:n 6 momentti ja 63 a §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 3 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 5—8 momentti, 3 c §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 momentti, 59 §:n 5 momentti ja 59 a §:n 6 momentti laissa 379/2001, 8 §:n 1 momentti laissa 316/1995, 16 a §:n 4 momentti, 16 d §:n 1 momentti ja 38 §:n 5 momentti laissa 1745/1995, 28 c §:n 4 ja 6 momentti laissa 1333/1999 sekä 63 a §:n 1 momentti laissa 836/1996, ja

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 379/2001, uusi 9 momentti, jolloin nykyinen 9 ja 10 momentti siirtyvät 10 ja 11 momenteiksi, seuraavasti:

2 §

— — — — —
 Jos työntekijä on ollut sekä yksityisten alojen eläkelain että työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3, 4, 7 tai 8 kohdassa mainitun lain (*julkisten alojen eläkelait*) mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hänellä eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli järjestettynä vähimmäisehdot täyttävä eläketurva yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*):

1) antaa omasta 2 momentin mukaisesta päätöksestään sekä julkisten alojen eläkeläiden mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten (*julkisten alojen eläkelaitos*) päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

— — — — —
 Jos kuitenkin eläkkeen määrää laskettaessa tuleva aika tai sitä vastaava ansio otetaan huomioon muun kuin työntekijän viimeisen

työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, viimeinen eläkelaitos on sen estämättä, mitä 2—4 momentissa säädetään, se yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos, missä tulevaa aikaa koskeva tai sitä vastaava eläketurva on järjestetty.

Jos julkisten alojen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tai yksilölliseen varhaiseläkkeeseen valtion eläkelain (280/1966) 9 §:n 1 momentin a tai b kohdan tai 9 c §:n, kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n nojalla ja jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää työntekijän eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rahamäärän kolminkertaisena, tämän julkisten alojen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläke-

laitoksen arvio työntekijän työkyvystä. Jos yksityisten alojen eläkelaitos ja viimeinen eläkelaitos ovat tällöin työntekijän työkyvyn arvioinnista eri mieltä, eläkkeeseen ei sovelleta, mitä säädetään 17 §:n 2 momentissa oikeudesta työkyvyttömyyseläkkeeseen ja yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja edellä 4 momentissa viimeisestä eläkelaitoksesta.

Eläkettä tai luopumistukea maksavaa yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään muu uusi eläke kuin työkyvyttömyyseläke. Kuitenkin työttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 8 momentista muuta johdu.

Jos eläkkeen määrää laskettaessa on tai olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä yksityisten alojen että julkisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä tai tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke, eläkkeen käsittelyyn ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 3—6 momentissa säädetään. Näin menetellään myös, kun osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä yksityisten että julkisten alojen eläkelain mukaisena. Kuitenkin perhe-eläkkeen käsittelyyn sovelletaan, mitä 3—6 momentissa säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, vaikka perhe-eläkkeen määrää laskettaessa olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä yksityisten alojen että julkisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä.

Viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset voivat sopia, että viimeisen laitoksen järjestelyä noudatetaan myös 7 ja 8 momentissa säädetyissä tilanteissa. Eläkkeenhakijalle on ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiansa hoidetaan.

3 c §

Jos eläkekassa on 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimissaan maksanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3, 4, 7 tai 8 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, eläketurvakeskus perii ja hyvittää

eläkekassalle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin eläketurvakeskus ja julkisten alojen eläkelaitokset asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

8 §

Määräajassa suorittamatta jääneelle maksulle on työnantajan maksettava viivästymisen ajalta vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

16 a §

Eläkepalkkaa laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijällä on ollut oikeus saada 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua täysitehoista eläkettä, eikä aikaa sen jälkeen, kun työntekijä on täyttänyt 14 §:ssä säädetyn eläkeiän. Jos työsuhte on päätetty 11 §:n 6 momentin nojalla, katsotaan sen kuitenkin tätä pykälää sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä ennen työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaisen yhteensovituksen tekemistä siten laskettuna on suurempi.

16 d §

Jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että eläkepalkka on työntekijän tai edunsaajan tämän lain alaisessa työsuhteessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahtumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi alempi kuin hänen 18 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepalkkansa samassa työsuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on vähintään 20 prosenttia vaikutus kokonaiseläketurvaan, pidetään työsuhteen eläkepalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka työntekijällä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt.

17 §

Työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä tai 15 §:n 5 momentissa tarkoitettulla työntekijällä yksilöllistä varhaiseläkettä myös silloin, kun hänelle tämän lain alaisen työsuhteen päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva eläke valtion eläkelain 9 tai 9 c §:n, kunnallisen eläkelain 24 tai 33 §:n, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla, jollei 2 §:n 6 momentista muuta johdu.

28 §

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt. Työkyvyttömyyseläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä myönnetä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta.

28 c §

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, eläkekassan on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Eläke maksetaan 1—5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 3 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle tai kuntayhtymälle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

38 §

Sillä tunnustetun päällystöjärjestön erikseen valtuuttamalla henkilöllä, joka ei ole

36 §:n 1 momentin mukaan hallituksessa jäsenyysvuorossa, on oikeus olla saapuvilla hallituksen kokouksessa ja osallistua siellä keskusteluun. Samanlainen oikeus on radiosähköttäjiä edustavalla henkilöllä. Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää radiosähköttäjiä edustajan ja hänelle henkilökohtaisen varamiehen hallituksen jäsenet nimittäessään. Radiosähköttäjiä edustajan ja hänen varamiehensä tehtävästä vapauttamiseen ja nimittämiseen kesken hallituksen toimikauden noudatetaan soveltuvin osin, mitä hallituksen jäsenen ja hänen varamiehensä osalta säädetään.

59 §

Eläkekassan viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 1—4 momentissa ja 59 a §:n 5—8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

59 a §

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset omaa päätöstään koskevalta osin, eläkekassa antaa viimeisenä eläkelaitoksena uuden oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä laissa säädetään. Jos jokin edellä tarkoitetuista eläkelaitoksista ei oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, eläkekassan on toimitettava valituskirjelmä ja sen johdosta annetut lausunnot 3 momentissa tarkoitettulle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

63 a §

Tämän lain mukaisen eläkkeen tai muun etuuden viivästyessä eläkekassan on maksettava viivästynyt eläke tai muu etuus viivästysajalta korotettuna. Etuuden korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain 4 §:n 1

momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa etuus korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa etuudesta, joka suoritetaan toiselle lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Jos 2 §:ssä tarkoitettu julkisten alojen eläkelaitos myöntää 60 vuotta täyttäneelle vuonna 1944—1947 syntyneelle eläkkeenhakijalle työkyvyttömyyseläkkeen yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, yksityisten alojen eläkelaitos ratkaisee hakijan oikeuden yksityisten alojen eläkelain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen. Työkyvyttömyyseläkeasiaa 15 §:n 9 momentin perusteella ratkaistessaan yksityisten alojen eläkelaitoksen on otettava huomioon julkisten alojen eläkelaitoksen tekemä ratkaisu sekä se, mitä eläketurvakeskuksen 15 §:n 9 momentin perusteella annetuissa ohjeissa todetaan.

Lain 2 §:n 3 ja 5—9 momenttia, 3 c §:n 1

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

momenttia ja 17 §:n 2 momenttia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tullee hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä ei sovelleta. Näitä säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä, niitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perheläkkeeseen.

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1175

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (379/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työtai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, la-

kia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tätä lakia, sitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1176

L a k i**yrittäjien eläkelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 9 §:n 4 momentti, 12 §:n 5 momentti ja 17 §:n 4 ja 5 momentti sekä *väliaikaisesti* 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 4 momentti laissa 393/1995, 12 §:n 5 momentti laissa 1334/1999 ja 17 §:n 1 momentti laissa 35/2002, sekä
lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1485/1995 ja mainitussa laissa 35/2002, uusi 5, 6 ja 8 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 7 momentiksi, seuraavasti:

9 §

Yrittäjä on vastuussa samassa yrityksessä työskentelevien perheenjäsentensä vakuutusmaksusta niin kuin omasta velastaan. Jos tämän lain mukaista yrittäjätoimintaa harjoitetaan yhtymänä tai yhteisönä, vastaa se myös tähän toimintaan perustuvista osakkaitensa vakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan. Eläkelaitoksen on pyydettyessä annettava tässä momentissa tarkoitetulle henkilölle, yhtymälle ja yhteisölle tämän momentin mukaiseen vastuuseen vaikuttavat tiedot.

12 §

Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

17 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa sekä 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 10 ja 10 b—10 d §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa sekä 12 d, 14 ja 16 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 e §:n 1 momentissa, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 g ja 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa sekä 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

Työntekijäin eläkelain 17 d §:n 3 momentin, 17 f §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan sekä 17 k §:n 2—4 momentin säännöksiä sovellettaessa yrittäjä rinnastetaan mainitussa laissa tarkoitettuun työnantajaan ja 17 e §:n 1 momenttia sovellettaessa mainitussa laissa tarkoitettuun työntekijään.

Yrittäjä on velvollinen viipymättä antamaan eläkelaitokselle tiedot tämän lain mukaisen yrittäjätoimintansa alkamisesta sekä yrittäjätoimintansa laadussa, laajuudessa tai muodossa taikka yrittäjän työpanoksessa tapahtuvista olennaisista muutoksista. Niin ikään yrittäjä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan eläkelaitokselle tämän lain mukaisen yrittäjätoimintansa päättymisestä.

Yrittäjän 5 momentissa tarkoitetusta ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia yrittäjältä selvityksen 5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaiseen vakuuttamisvelvollisuuteen, vakuutusmaksuun, vakuutuksen hoitoon, työtuloon ja eläkeoikeuteen.

Eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä veroviranomaiselta tämän lain toimeenpanossa välttämättömät tiedot. Eläkelai-

toksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus saada mainitut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on veroviranomaisen vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Eläkelaitoksen on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa tietoja, annettava tiedot:

1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslaissa (364/1963) tarkoitettujen etuuksien laskemista varten;

2) verohallinnolle sairausvakuutuslaissa tarkoitettun sairausvakuutusmaksun määrittämistä varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lain 17 §:n 1 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1177

Laki

Yrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjien eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (378/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Tätä lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, la-

kia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tätä lakia, sitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1178

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 19 §:n 6 ja 7 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 19 §:n 6 momentti laissa 751/1974 ja 19 §:n 7 momentti laissa 37/1987,
muutetaan 10 §:n 5 momentti, 12 §:n 4 momentti ja 19 §:n 4 ja 5 momentti sekä *wäliaikaisesti* 19 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 5 momentti laissa 1282/2001, 12 §:n 4 momentti laissa 1335/1999, 19 §:n 1 momentti laissa 377/2001 ja 19 §:n 4 ja 5 momentti mainitussa laissa 751/1974, sekä
lisätään lakiin uusi 19 a—19 c § seuraavasti:

10 §

Edellä 1 §:n 2 momentin 1—3 tai 6 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä on vastuussa samassa yrityksessä työskentelevän aviopuolisonsa ja perheyriityksen jäsenen sekä 1 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettun henkilön vakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan. Tässä tarkoitettua vastuuta toisen henkilön vakuutusmaksuista ei kuitenkaan ole sellaisella 1 §:n 2 momentin 1—3 tai 5 kohdassa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä, joka ei harjoita maatalousyrittäjätoimintaa omistus- tai vuokraoikeuden perusteella hallitsemassaan yrityksessä. Jos tämän lain mukaista yrittäjätoimintaa harjoitetaan yhtymänä tai yhteisönä, myös se vastaa tähän toimintaan perustuvista osakkaittensa vakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan. Maatalousyrittä-

jien eläkelaitoksen on pyydetessä annettava tässä momentissa tarkoitettulle henkilölle, yhtymälle ja yhteisölle tämän momentin mukaiseen vastuuseen vaikuttavat tiedot.

12 §

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

19 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin

eläkelain 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa sekä 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 10 b—10 d §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä 12 d, 14 ja 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 e §:n 1 momentissa, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa sekä 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

Työntekijäin eläkelain 17 §:n 2 ja 3 momentin, 17 d §:n 3 momentin, 17 f §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan sekä 17 k §:n 2—4 momentin säännöksiä sovellettaessa maatalousyrittäjä rinnastetaan mainitussa laissa tarkoitettuun työnantajaan ja 17 e §:n 1 momenttia sovellettaessa mainitussa laissa tarkoitettuun työntekijään.

Siltä osin kuin eläkelaitoksen toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, eläkelaitoksen toimintaan sovelletaan soveltuvin osin vakuutuskassalain (1164/1992) 165 ja 165 a—165 c §:ää.

19 a §

Maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä antamaan maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tiedot tämän lain mukaisen maatalousyrittäjätoimintansa alkamisesta sekä yrittäjätoimintansa laadussa, laajuudessa tai muodossa taikka maatalousyrittäjän työpanoksessa tapahtuvista olennaisista muutoksista. Niin ikään maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan eläkelaitokselle tämän lain mukaisen yrittäjätoimintansa päätymisestä.

Maatalousyrittäjän 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia maatalousyrittäjältä selvityksen 1 momentissa mainituista sekä muista vastaavista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaiseen vakuuttamisvelvollisuuteen, vakuutusmaksuun, vakuutuksen hoitoon, työtuloon ja eläkeoikeuteen.

19 b §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain

mukaista asiaa käsitellessään muiden sille 16 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että nämä tiedot vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksella olisi oikeus saada nämä tiedot muutoinkin erikseen. Etuuden hakijalle tulee ilmoittaa etukäteen mahdollisesta tietojen käytöstä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä veroviranomaiselta ja maaseutuelinkeinorekisteristä annetussa laissa (1515/1994) tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on lisäksi oikeus saada Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/1994) tarkoitetulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen kalastusta koskevien tehtävien toimeenpanossa. Eläketurvakeskuksella ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada mainitut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on veroviranomaisen vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin maatalousyrittäjien eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.

19 c §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa tietoja, annettava tiedot:

1) liikennevakuutuslain (279/1959) 19 §:ssä mainituille vakuutusyhtiöille sekä Liikennevakuutuskeskukselle ja Valtiokonttorille sen vuosityöansion määräämistä varten, jota tarvitaan liikennevahingon korvausta laskettaessa;

2) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslaissa (364/1963) tarkoitettujen etuuksien laskemista varten;

3) verohallinnolle sairausvakuutuslaissa tarkoitettun sairausvakuutusmaksun määräämistä varten.

Jos maatalousyrittäjien eläkelaitos suorittaa vajaavaltaiselle 9 a §:ssä tarkoitettun maata-

lousyrittäjien ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman, eläkelaitoksen tulee viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä ilmoittaa vakuutussummasta sille holhousviranomaiselle, jonka toimialueella vajaavaltaisella on kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lain 19 §:n 1 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1179

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (377/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työhön tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, la-

kia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tätä lakia, sitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1180

Laki**luopumiseläkelain 24 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 24 §, sellaisena
kuin se on osaksi laissa 1336/1999, seuraavasti:

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiseläkkeestä on soveltuvin osin lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 9, 10 c ja 16 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 17 k §:n

2—4 momentissa, 18, 19, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 ja 19 b §:ssä sekä 19 c §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1181

Laki**maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain 43 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1317/1990) 43 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1337/1999, seuraavasti:

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, sukupolvenvaihdoseläkkeestä on soveltuvin osin lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 8 g, 9 ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 17 k §:n 2—4

momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa sekä 19 c §:n 2—7 momentissa, 19 d, 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä, 19 b §:ssä ja 19 c §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1182

Laki**maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1330/1992) 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1338/1999, seuraavasti:

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiskorvauksesta on soveltuvin osin lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 9 ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 17 k §:n 2—4 momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa

sekä 19 c §:n 2—7 momentissa, 19 d, 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 ja 19 b §:ssä ja 19 c §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

HE 85/2003
 StVM 26/2003
 EV 105/2003

5 430301/183

N:o 1183

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 40 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 40 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1339/1999, seuraavasti:

40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 8 g, 9 ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4

momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa sekä 19 c §:n 2—7 momentissa, 19 d , 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 ja 19 b §:ssä ja 19 c §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1184

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 3 a §, 7 c §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 b §:n 1 momentti, 17 b §:n 4 ja 6 momentti, 23 §:n 5 momentti, 23 b §:n 5 ja 6 momentti sekä 25 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 a §, 16 b §:n 1 momentti, 23 §:n 5 momentti, 23 b §:n 5 ja 6 momentti sekä 25 §:n 3 momentti laissa 381/2001, 7 c §:n 1 momentti laissa 1671/1995, 14 §:n 1 momentti laissa 837/1996, 15 §:n 1 momentti laissa 1229/1999 ja 17 b §:n 4 ja 6 momentti laissa 625/2000, sekä

lisätään 17 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 625/2000, uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1—3 momentti siirtyvät 2—4 momentiksi, muutettu 4 momentti 5 momentiksi, 5 momentti 6 momentiksi ja muutettu 6 momentti 7 momentiksi, seuraavasti:

3 a §

Jos edunsaaja on ollut sekä tämän lain että kunnallisen eläkelain (549/2003), evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966), Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) (*julkisten alojen eläkelait*) tai työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain (*yksityisten alojen eläkelait*) mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai

viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa valtiokonttorin omasta päätöksestä ja muiden julkisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten (*julkisten alojen eläkelaitos*) päätöksistä sekä yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta

huolehtivien työntekijäin eläkelain 10 d §:n 1 momentissa tarkoitettua eläkelaitoksen (yksityisten alojen eläkelaitos) päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Jos edunsaajan eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty kunnallisessa eläkelaitoksessa, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahastossa, Kansaneläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitettua tehtävää myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

Jos kuitenkin eläkkeen määrää laskettaessa eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luettava eläketapahtuman ja eläkeiän tai tätä alemman eroamisiän täyttämisen välinen aika (*tuleva aika*) tai sitä vastaava ansio otetaan huomioon muun kuin viimeisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, viimeinen eläkelaitos on sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, missä tulevaa aikaa koskeva tai sitä vastaava eläketurva on järjestetty.

Jos valtiokonttori 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen 9 §:n 1 momentin a tai b kohdan nojalla tai kysymys on oikeudesta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rahamäärän kolminkertaisena, valtiokonttorin on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio eläkkeenhakijan työkyvystä. Jos valtiokonttori ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, yksityisten alojen eläkelakien mukaiseen eläketurvaan ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään.

Eläkettä tai luopumistukea maksavaa julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään muu uusi eläke kuin työkyvyttömyyseläke. Kuitenkin työttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä elä-

kelaitoksena, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 6 momentista muuta johdu.

Jos eläkkeen määrää laskettaessa on tai olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä tämän lain että muiden julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä tai tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke, eläkettä käsiteltäessä ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 1—4 momentissa säädetään. Näin menetellään myös, kun osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena. Kuitenkin perhe-eläkkeen käsittelyyn sovelletaan mitä 1—4 momentissa säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, vaikka perhe-eläkkeen määrää laskettaessa olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä julkisten alojen että yksityisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä.

Julkisten alojen eläkelaitos ja yksityisten alojen eläkelaitos voivat sopia siitä, että viimeisen eläkelaitoksen periaatetta noudatetaan myös 5 ja 6 momentissa säädettyissä tilanteissa. Eläkkeenhakijalle on ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiansa hoidetaan.

Viimeisestä eläkelaitoksesta ja sen tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on tämän pykälän ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, asian ratkaisee eläkelaitoksen pyynnöstä eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen tässä asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea erikseen muutosta.

7 c §

Jos edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkepalkka on hänen tämän lain alaisessa palveluksessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahtumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi alempi kuin hänen 16 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepalkkansa samassa palveluksessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on

vähintään 20 prosentin vaikutus kokonais-eläketurvaan, pidetään palveluksen eläkepalkkana sitä keskimääräistä työansiota, joka edunsaajalla olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt.

14 §

Tämän lain mukaisen eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle.

15 §

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä maksetaan, jollei 15 a §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, vanhuuseläkettä kuitenkin aikaisintaan palkan saamisen päättymistä seuraavan kuukauden alusta. Yksilöllistä varhaiseläkettä maksetaan edellä säädetyn mukaisesti kuitenkin aikaisintaan eläkkeen tai ennakkopäätöksen hakemista seuraavan kuukauden alusta. Työttömyyseläkettä maksetaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana edunsaaja täyttää 9 a §:n 1 momentissa tarkoitetut eläkkeen saamisen edellytykset. Jos edunsaaja on saanut 9 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimatoimiston todistuksen myöhemmin kuin kuukauden kuluessa 9 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun päivärahatodistuksen antamisesta, työttömyyseläkettä maksetaan työvoimatoimiston todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Tämän lain mukaista eläkettä ei kuitenkaan makseta siltä ajalta, jolta edunsaajalla on oikeus saada lain tai työehtosopimuksen taikka työsopimuksen mukaista irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta taikka jolle ajalle hänen muun sopimuksen tai järjestelyn perusteella työnantajalta saamansa taloudellinen etuus, lukuun ottamatta työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta, voidaan jaksottaa hen-

kilön vakiintuneena pidettävän palkan perusteella.

16 b §

Jos valtiokonttori on 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen eläkelain, kunnallisen eläkelain, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, se perii nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään siten kuin eläketurvakeskus, kunnallinen eläkelaitos, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahasto, Kansaneläkelaitos ja valtiokonttori asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

17 b §

Jos edunsaajalle on myönnetty työkyvyttömyyseläke takautuvasti ja työnantaja on maksanut edunsaajalle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle, kuitenkin enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Työkyvyttömyyseläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on 15 a §:n 4 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle eikä sitä makseta työnantajalle myöskään silloin, kun työnantaja on saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta muun lain nojalla. Jos edunsaajalle on myönnetty kuntoutusraha tai työkyvyttömyyseläke ja siihen liittyvä kuntoutuskorotus ja työnantaja on maksanut tai maksaa edunsaajalle samalta ajalta palkkaa, menetellään kuntoutusrahan tai työkyvyttömyyseläkkeen ja siihen liittyvän kuntoutuskorotuksen maksamisessa samoin kuin edellä työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta säädetään.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt edunsaajalle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, valtiokonttorin on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle tai kun-

tayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Eläke maksetaan 1—6 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle tai kuntayhtymälle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

23 §

Valtiokonttorin 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin tässä pykälässä ja 23 b §:n 5—8 momentissa säädetään. Silloin kun valtiokonttorin päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin kunnallisessa eläkelaiissa, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaiissa, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:ssä tai yksityisten alojen eläkelaiissa säädetään. Tällöin kunnallisen eläkelaitoksen, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahaston, Kansaneläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydetävä valituksesta valtiokonttorin lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

23 b §

Valtiokonttorin 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava valtiokonttorille 23 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydetävä valituksesta lausunto yksityisten alojen eläkelaitokselta, kunnalliselta eläkelaitokselta, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahastolta tai Kansaneläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lau-

sunto pyydetään vain, jos kysymyksessä on 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset omaa päätöstään koskevalta osin, valtiokonttori antaa viimeisenä eläkelaitoksena uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä laissa säädetään. Jos jokin edellä tarkoitetuista eläkelaitoksista ei oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, valtiokonttorin on 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja sen johdosta annetut lausunnot 3 momentissa tarkoitettulle muutoksenhakuelimelle. Tällöin päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään muutenkin siten kuin 3 ja 4 momentissa säädetään.

25 §

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun valtiokonttori on 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia etuuksia aiheettomasti. Siltä osin kuin valtiokonttori on maksanut aiheettomasti kunnallisen eläkelain, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista etuutta, takaisinperinnästä päättävät näistä etuuksista huolehtivat eläkelaitokset siten kuin näissä laeissa säädetään. Valtiokonttori antaa kuitenkin viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan takaisinperittävistä etuuksista päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos valtiokonttori perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, sovelletaan 1 momenttia, ja siinä tarkoitettuna eläke-eränä pidetään valtiokonttorin viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lain 3 a §:n 1—7 momenttia ja 16 b §:n 1 momenttia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille

tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, tä-

män momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä ei sovelleta. Näitä säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1185

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (381/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

— — — — —
Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan virkattai työsuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikai-

semmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, lakia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1186

Laki**valtion perhe-eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion perhe-eläkelain muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (382/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan perhe-eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu, mitä valtion eläkelain 3 a §:n 1—8 momentissa säädetään, tätä lakia

ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1187

Laki

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta 4 päivänä toukokuuta 2001 annetun lain (383/2001) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Lakia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan virkattai työsuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee lain voimaantulon jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikai-

semmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, lakia ei sovelleta. Lakia ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä

N:o 1188

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 4 §:n 4—10 kohta, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 71 §:n 3 momentti, 73 §:n 1 momentti, 103—106 §, 127 §:n 2 momentti, 136 §:n 1 momentti, 153 §:n 3 momentti ja 160 §:n 1 ja 2 momentti sekä *lisätään* 4 §:ään uusi 11—14 kohta ja 107 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

4 §

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) julkisten alojen eläkeläillä tätä eläkelakia ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 4, 7 ja 8 kohdassa mainittua lakia ja näitä lakeja vastaavia perhe-eläkelakeja;

5) yksityisten alojen eläkeläillä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1 ja 2 sekä 10—13 kohdassa mainittuja lakeja;

6) työeläkkeellä työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) täysitehoisella eläkkeellä eläkettä, jota määrättäessä on otettu huomioon vanhuuseläkeiän täyttämiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;

8) tulevalla ajalla eläketapahtuman ja vanhuuseläkeiän täyttämisen välistä aikaa;

9) eläkepalkalla jokaisesta palvelussuhteesta määrättävää eläkkeen perusteena olevaa palkkaa;

10) indeksilukua vastaavilla rahamäärillä summia, jotka tarkistetaan vuosittain tammi-kuun alusta työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamis-

ta varten vahvistettavan indeksiluvun mukaan;

11) edunjättäjällä henkilöä, jonka jälkeen suoritetaan tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

12) edunsaajalla henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

13) julkisten alojen eläkelaitoksella kunnallista eläkelaitosta, valtiokonttoria, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahastoa ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana; sekä

14) yksityisten alojen eläkelaitoksella yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta.

12 §

Erityinen vanhuuseläkeikä

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen, jos hän ennen 65 vuoden iän täyttämistä on saanut vanhuuseläkkeen, joka ajalta ennen 1 päivää tammi-kuuta 1995 on määrätty valtion eläkelain (280/1966) 10 §:n 2 momenttia tai sitä vastaavia säännöksiä soveltaen:

3) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n nojalla;

71 §

Eläkepalkan laskeminen eräissä erityis-tilanteissa

Jos palvelussuhde on katkaistu automaattisesti, katsotaan sen kuitenkin 70 §:ää sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä ennen 76 §:n mukaisen yhteensovituksen tekemistä siten laskettuna on suurempi. Jos palvelussuhde on katkaistu automaattisesti, eläkepalkan valintavuosiin ei lueta katkaisun jälkeisen palvelussuhteen päättymisvuotta.

73 §

Harkinnanvarainen eläkepalkka

Jos työntekijän taikka edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkepalkka on työntekijän tai edunjättäjän palvelussuhteessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahtumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi alempi kuin hänen 70 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepalkkansa samassa palvelussuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voidaan pitää vakiintuneena, pidetään palvelussuhteen eläkepalkkana sitä keskimääräistä ansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Edellytyksenä on, että mainitulla seikalla on vähintään 20 prosentin vaikutus kokonaiseläketurvaan.

103 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä tai luottamushenkilö on ollut sekä tämän lain että muun julkisten alojen eläkelain taikka yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuu-

luvassa palvelussuhteessa, kunnallinen eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*):

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten alojen eläkelakien ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Jos työntekijän tai luottamushenkilön eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

104 §

Tulevan ajan eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena

Jos kuitenkin eläkkeen määrää laskettaessa tuleva aika tai sitä vastaava ansio otetaan huomioon muun kuin viimeisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, viimeinen eläkelaitos on sen estämättä, mitä 103 §:ssä säädetään, se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, missä tulevaa aikaa koskeva tai sitä vastaava eläketurva on järjestetty.

Jos eläkkeen määrää laskettaessa on tai olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä tämän lain että muiden julkisten alojen eläkelakien tai yksityisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä tai tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke, eläkkeen käsittelyyn ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 103 §:ssä säädetään. Näin menetellään myös, kun osaaikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten alojen eläkelain tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena. Kuitenkin perhe-eläkkeen käsitteeseen sovelletaan, mitä 103 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, vaikka perhe-eläkettä laskettaessa olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä tämän lain että muiden julkisten alojen eläkelakien

tai yksityisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä.

105 §

Neuvotteluvollisuus

Jos kunnallinen eläkelaitos tässä luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen 24 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla tai kysymys on oikeudesta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja jos työntekijän eläkelain 10 d §:n 1 momentissa tarkoitetun yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää työntekijän eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rahamäärän kolminkertaisena, kunnallisen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitokselta arvio eläkkeenhakijan työkyvystä. Jos kunnallinen eläkelaitos ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, yksityisten alojen eläkelakien piiriin kuuluvaan eläketurvaan ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 103 §:n 1 momentissa säädetään.

106 §

Eläkettä maksava eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena

Eläkettä tai luopumistukea maksavaa julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään muu uusi eläke kuin työkyvyttömyyseläke. Kuitenkin työttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 104 §:n 2 momentista muuta johdu.

107 §

Tarkemmat säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta

Viimeisen eläkelaitoksen järjestelyihin kuuluvat eläkelaitokset voivat sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyjä nouda-

tetaan myös 104 §:n 2 momentissa ja 106 §:ssä säädettyissä tilanteissa. Eläkkeenhakijalle on ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiansa hoidetaan.

127 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuollon toimielimelle

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, kunnallisen eläkelaitoksen on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

136 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos kunnallinen eläkelaitos on 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä, se perii nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään siten kuin eläketurvakeskus ja julkisten alojen eläkelaitokset asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

153 §

Muutoksen hakeminen

Kunnallisen eläkelaitoksen 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin tässä luvussa säädetään. Silloin kun kunnallisen eläkelaitoksen päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 103 §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistel-

mään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa pyydettyä valituksesta kunnallisen eläkelaitoksen lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

160 §

Muutoksenhaku päätösyhdistelmään

Kunnallisen eläkelaitoksen 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antama päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle 157 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydettyä valituksesta lausunto muulta julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden eläkelaitosten hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmää tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityis-

ten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 105 §:ssä tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset omaa päätöstään koskevalta osin, kunnallinen eläkelaitos antaa viimeisenä eläkelaitoksena uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä laissa säädetään. Jos jokin edellä tarkoitetuista eläkelaitoksista ei oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, kunnallisen eläkelaitoksen on 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja sen johdosta annetut lausunnot 159 §:n 3 momentissa tarkoitettulle muutoksenhakuelimelle. Tällöin päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään muutenkin siten kuin 159 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1189

Laki**kunnallisen eläkelain voimaanpanolain 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain voimaanpanolain (550/2003) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Kunnallisen eläkelain 24 §:n 3 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004 lukien. Kunnallisen eläkelain 7 lukua, 96 §:n toisen virkkeen toista ja kolmatta lausetta, 115 §:n 4 momenttia, 120 §:n 4 momenttia, 121 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 136 §:ää, 153 §:n 3 momenttia, 160 §:ää ja 161 §:n 3 momenttia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2004 tai sen jälkeen. Jos kuitenkin eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan virka- tai työsuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee 1 päivänä tammikuuta

2004 tai sen jälkeen vireille tulleella hakemuksella uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista, tämän momentin toisessa virkkeessä mainittuja säännöksiä ei sovelleta. Näitä säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen näiden säännösten voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään säännösten voimaantulon jälkeen maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon tämän momentin toisessa virkkeessä mainittuja säännöksiä ei ole sovellettu, näitä säännöksiä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1190

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n 3 momentti, 1 a §:n 2 momentti, 4, 5 c ja 5 d §, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 7 a §:n 1—3 momentti, 7 b §:n 1 ja 3 momentti, 7 c ja 8 §, 8 a §:n 2 ja 3 momentti sekä 9—11 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti laissa 1316/1995, 1 a §:n 2 momentti laissa 1372/1997, 5 c ja 5 d §, 8 a §:n 2 ja 3 momentti sekä 10 § laissa 1675/1993, 7 §:n 1 ja 2 momentti ja 7 a §:n 3 momentti laissa 1233/1999, 7 a §:n 1 ja 2 momentti, 7 b §:n 1 ja 3 momentti sekä 7 c § laissa 938/1996, 8 § laissa 1004/1987, 9 § laissa 112/1983 ja 11 § laissa 1042/1973, sekä

lisätään lakiin uusi 5 e, 6 a ja 6 b § sekä 7 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 938/1996 ja 1233/1999, uusi 5 momentti, 7 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 938/1996 ja 1233/1999, uusi 5—8 momentti ja 7 d §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 938/1996, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 10 a—10 f § seuraavasti:

1 §

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkon keskusrahaston kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkon keskusrahaston kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

1 a §

Tulevaa aikaa ei liitetä tämän pykälän mukaan eläkeajaksi luettaviin palvelussuhteisiin. Jos edunsaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta valtion eläkelain 5 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun täysitehoiseen eläkkeeseen minkään työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisen virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella, tämän lain mukaista eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika. Tulevan ajan huomioon ottaminen edellyttää kuitenkin, että edunsaajan tämän pykälän mukaan eläkkeeseen oikeutavista palvelussuhteista saamat ansiot ovat vähintään valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa mainittu rahamäärä kaksitoistakertaisena eläketapahtumaa edeltävän 360

päivän ajalta. Tulevan ajan eläkepalkkana pidetään sanottujen 360 päivän ajalta tämän pykälän mukaan eläkkeeseen oikeuttavista palvelussuhteista saatuja työansioita valtion eläkelain 7 a §:n mukaisesti vähennettynä ja jaettuna 12:lla.

4 §

Kirkon keskusrahastolla on valta erityisistä syistä määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen muussakin kuin 1 §:ssä mainitussa palveluksessa.

5 c §

Jos edunsaajalla on oikeus saada työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua päivärahaa, tapaturmaeläkettä, korvausta, ansionmenetykskorvausta tai elinkorkoa, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä valtion eläkelain 11 ja 12 §:ssä säädetään, suorittaa ottamatta huomioon sanottua etuutta, kunnes sen määrä on lopullisesti ratkaistu. Edunsaajan oikeus sanottuun etuuteen siirtyy kirkon keskusrahastolle siltä osin kuin etuus olisi yhteensovituksessa vähentänyt eläkettä.

5 d §

Jos edunsaaja on alaikäinen taikka jos hän sairauden tai muun syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä ja jollei hänellä ole huoltajaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä uskottua miestä, voi kirkon keskusrahaston hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö edunvalvojana käyttää edunsaajan puhevaltaa tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

5 e §

Jos edunsaajalle on myönnetty työkyvyttömyyseläke takautuvasti ja työnantaja on maksanut edunsaajalle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle, kuitenkin enintään samalta ajalta maksetun palkan määränä. Työkyvyttömyyseläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on valtion eläkelain 15 a §:n 4 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle eikä si-

tä makseta työnantajalle myöskään silloin, kun työnantaja on saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta muun lain nojalla. Jos edunsaajalle on myönnetty kuntoutusraha tai työkyvyttömyyseläke ja siihen liittyvä kuntoutuskorotus ja työnantaja on maksanut tai maksaa edunsaajalle samalta ajalta palkkaa, menetellään kuntoutusrahan tai työkyvyttömyyseläkkeen ja siihen liittyvän kuntoutuskorotuksen maksamisessa samoin kuin edellä työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta säädetään.

Jos edunsaaja on saanut työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea taikka työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, kirkon keskusrahaston on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos edunsaaja on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain (347/1956) 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, kirkon keskusrahaston on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos edunsaaja on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta kirkon keskusrahasto 7 b §:n 3 momentin mukaisesti oikaisee tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän.

Jos edunsaaja on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke tai osa siitä maksetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimeentulotuen korvaamiseksi.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt edunsaajalle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, kirkon keskusrahaston on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Jos edunsaaja on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, kirkon keskusrahaston on Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun opintotuen määrää.

Eläke maksetaan 1—6 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitetulle toimielimelle taikka kunnalle tai kuntayhtymälle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty kirkon keskusrahastolle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

6 a §

Jos edunsaaja on ollut sekä tämän lain että valtion eläkelain, kunnallisen eläkelain (549/2003), Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) (*julkisten alojen eläkelait*) tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain (*yksityisten alojen eläkelait*) mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa kirkon keskusrahaston omasta päätöksestä ja muiden julkisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten (*julkisten alojen eläkelaitos*) päätöksistä sekä yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien työntekijäin eläkelain 10 d §:n 1 momentissa tarkoitetun eläkelaitoksen (*yksityisten alojen eläkelaitos*) päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Jos edunsaajan eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty valtiokonttorissa, kunnallisessa eläkelaitoksessa, Kansaneläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

Jos kuitenkin eläkkeen määrää laskettaessa eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luettava eläketapahtuman ja eläkeiän täyttämisen välinen aika (*tuleva aika*) tai sitä vastaava ansio otetaan huomioon muun kuin viimeisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, viimeinen eläkelaitos on sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, se julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelaitos, missä tulevaa aikaa koskeva tai sitä vastaava eläketurva on järjestetty.

Jos kirkon keskusrahasto 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen valtion eläkelain 9 §:n 1 momentin a tai b kohdan nojalla tai kysymys on oikeudesta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ja jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rahamäärän kolminkertaisena, kirkon keskusrahaston on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio eläkkeenhakijan työkyvystä. Jos kirkon keskusrahasto ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, yksityisten alojen eläkelakien mukaiseen eläketurvaan ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään.

Eläkettä tai luopumistukea maksavaa julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään muu uusi eläke kuin työkyvyttömyyseläke. Kuitenkin työttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 6 momentista muuta johdu.

Jos eläkkeen määrää laskettaessa on tai olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä

vastaava ansio sekä tämän lain että muiden julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä tai tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke, eläkettä käsiteltäessä ei sovelleta, mitä viimeisestä eläkelaitoksesta 1—4 momentissa säädetään. Näin menetellään myös, kun osaaikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena. Kuitenkin perhe-eläkkeen käsittelyyn sovelletaan mitä 1—4 momentissa säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, vaikka perhe-eläkkeen määrä laskettaessa olisi otettava huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio sekä yksityisten alojen että julkisten alojen eläkelakien mukaisissa eläkkeissä.

Viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset voivat sopia, että viimeisen eläkelaitoksen periaatetta sovelletaan niissäkin tilanteissa, joista 5 ja 6 momentissa säädetään. Tällöin eläkkeenhakijalle on ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiansa hoidetaan.

Viimeisestä eläkelaitoksesta ja sen tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on tämän pykälän ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, asian ratkaisee eläkelaitoksen pyynnöstä eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen tässä asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea erikseen muutosta.

6 b §

Jos kirkon keskusrahasto on 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen eläkelain, valtion eläkelain, kunnallisen eläkelain tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, se perii nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään siten kuin eläketurvakeskus, valtiokonttori, kunnallinen eläkelaitos, Kansaneläkelaitos ja kirkon keskusrahasto asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

Jos 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettu

eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, nämä eläkekustannukset korkoineen korvataan sille siten kuin 1 momentissa säädetään.

7 §

Kirkon keskusrahaston eläkeasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla valtion eläkelautakuntaan. Päätökseen, jolla on kieltäydytty antamasta valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettu ennakkotieto, ei saa hakea muutosta. Eläkelautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla vakuutus-oikeuteen. Valitusoikeus on eläkkeen hakijalla tai saajalla ja eläkeasiamiehellä. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta.

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kirkon keskusrahaston ja valtion eläkelautakunnan päätös saadaan antaa tiedoksi asianomaisille ja eläkeasiamiehelle lähettämällä se hänelle postitse. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen kun päätös on hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna annettu postin kuljetettavaksi.

Kirkon keskusrahaston 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin tässä pykälässä ja 7 a §:n 5—8 momentissa säädetään. Silloin kun kirkon keskusrahaston päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin valtion eläkelaiissa, kunnallisissa eläkelaiissa, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:ssä tai yksityisten alojen eläkelaiissa säädetään. Tällöin valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen, Kansaneläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydettävä valituksesta kirkon keskusrahaston lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

7 a §

Asianosaisen on toimitettava valituskirjel-

mänsä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa 7 §:n 2 momentissa säädettyssä määräjassa kirkon keskusrahastolle.

Jos kirkon keskusrahasto hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Jos kirkon keskusrahasto ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa valtion eläkelautakunnan tai, jos valitus koskee valtion eläkelautakunnan päätöstä, vakuutusoi-keuden käsiteltäväksi. Kirkon keskusrahasto voi tässäkin tapauksessa väliaikaisella päätöksellä oikaista valituksenalaisen päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, kirkon keskusrahaston on heti ilmoitettava sille väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Kirkon keskusrahaston 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava kirkon keskusrahastolle 7 §:n 2 momentissa säädettyssä määräjassa. Sen on pyydettävä valituksesta lausunto yksityisten alojen eläkelaitokselta tai valtiokonttorilta, kunnalliselta eläkelaitokselta tai Kansaneläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain, jos kysymyksessä on 6 a §:n 4 momentissa tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset omaa päätöstään koskevalta osin, kirkon keskusrahasto antaa viimeisenä eläkelaitoksena uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä laissa säädetään. Jos jokin edellä tarkoitetuista eläkelaitoksista ei oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, kirkon keskusrahaston on 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja sen johdosta annetut lausunnot 3

momentissa tarkoitettulle muutoksenhakuelimelle. Tällöin päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään muutenkin siten kuin 3 ja 4 momentissa säädetään.

Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia ja jos kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena hyväksyy sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi, oikaistu päätösyhdistelmä. Jos se ei oikaise päätösyhdistelmää, menetellään siten kuin 3 ja 4 momentissa säädetään. Jos kysymyksessä on 6 a §:n 4 momentissa tarkoitettu tilanne ja yksityisten alojen eläkelaitos ei hyväksy valittajan vaatimuksia, kirkon keskusrahaston on siirrettävä valitus yksityisten alojen eläkelaitoksen päätöstä koskevalta osin työntekijäin eläkelain 20 §:ssä tarkoitettuun eläkelautakuntaan, ja valituksen osalta menetellään siten kuin työntekijäin eläkelain 21 ja 21 a §:ssä säädetään.

Kun päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään valtion eläkelautakunnassa tai vakuutusoi-keudessa tai kun on kysymys lainvoimaisen päätösyhdistelmän poistamisesta tai oikaisemisesta eläkkeensaajan eduksi taikka kun päätösyhdistelmässä on hallintolain (434/2003) 50 tai 51 §:ssä tarkoitettu virhe, sovelletaan tämän lain ja hallintolain säännöksiä, jollei vakuutusoi-keuslaissa (132/2003) toisin säädetä.

7 b §

Jos eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, vakuutusoi-keus voi kirkon keskusrahaston esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianosaisia poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä mainitun esityksen kirkon keskusrahasto voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksen mukaisena.

Jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, kirkon keskusrahasto voi aikaisemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

7 c §

Kirkon keskusrahaston ja valtion eläkelau-

takunnan lainvoimainen etuuden takaisinperintää koskeva päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös kirkon keskusrahaston 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää.

7 d §

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun kirkon keskusrahasto on 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia etuuksia aiheettomasti. Siltä osin kuin kirkon keskusrahasto on maksanut aiheettomasti valtion eläkelain, kunnallisen eläkelain, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista etuutta, takaisinperinnästä päättävät näistä etuuksista huolehtivat eläkelaitokset siten kuin näissä laeissa säädetään. Kirkon keskusrahasto antaa kuitenkin viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan takaisinperittävistä etuuksista päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos kirkon keskusrahasto perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, sovelletaan 1 momenttia ja siinä tarkoitettuna eläke-eränä pidetään kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

8 §

Tämän lain mukaista eläketurvaa varten jokaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan on maksettava kirkon keskusrahastolle kirkkolain (1054/1993) 22 luvun 8 §:n 2 kohdassa säädetty eläkemaksu.

Kirkolliskokous vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos on velvollinen osallistumaan tämän lain mukaisesta eläketurvasta aiheutuviin kustannuksiin. Kirkon keskusrahastolla on valta päättää, onko kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön tahi siirtolaistyössä muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa olevan henkilön eläketurvasta suoritettava kirkon keskusrahastolle korvausta, sekä korvauksen määrästä.

8 a §

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijäin eläkemaksun palveluksessaan olevan henkilön ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua palkasta ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua palkasta ja tilittää sen kirkon keskusrahastolle kirkon keskusrahaston määräämällä tavalla.

Lain soveltamispiiriin kuuluva henkilö voi vaatia oikaisua työntekijän eläkemaksuun kirkon keskusrahastolta. Haettaessa muutosta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen noudatetaan mitä tässä laissa säädetään.

9 §

Jos eläkkeensaaja nimitetään valtion, kunnan, kuntainliiton, kirkon, sen seurakunnan, seurakuntayhtymän tai seurakuntainliiton virkaan tai toimeen taikka määrätään hoitamaan tällaista virkaa tai tointa taikka otetaan mainitun yhteisön palvelukseen työsuhteeseen, määrää kirkon keskusrahasto, onko ja kuinka paljon hänen eläkkeestään tämän johdosta pidätettävä.

10 §

Kirkon keskusrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kun-

toutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä lausunto ja muut välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Kirkon keskusrahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada 1 momentissa mainitut tiedot maksutta. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä on kuitenkin oikeus saada 1 momentin 2 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta kohtuullinen palkkio.

10 a §

Eläkkeenhakijan on annettava kirkon keskusrahastolle eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kirkon keskusrahastolle työkykynsä palautumisesta ja kuntoutuksen keskeytymisestä sekä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen saaja ryhtymisestäään ansiotyöhön.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kirkon keskusrahastolle:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestäään ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään valtion eläkelain 18 a §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitun rahamäärän suuruinen; sekä

3) kieltäytymisestäään vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa valtion eläkelain 9 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kirkon keskusrahastolle:

1) työaikajärjestelyjen muutoksista, jos niillä on vaikutusta hänen ansioihinsa;

2) muista kuin yleisistä palkankorotuksista;

3) virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon yhdenjaksoisesta työstä poissaolosta;

5) muutoksista yrittäjätoiminnassa; sekä

6) uuden työeläkkeen alkamisesta.

Evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa (258/1970) tarkoitetun leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kirkon keskusrahastolle solmimastaan avioliitosta. Jos evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa tarkoitettua lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta kirkon keskusrahastolle.

Eläkkeensaajan 2—5 momentissa tarkoitusta ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta kirkon keskusrahasto voi vaatia eläkkeensaajalta selvityksen 2—5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia. Jollei eläkkeensaaja ole toimittanut edellä tarkoitettuja kirkon keskusrahaston vaatimia selvityksiä kirkon keskusrahastolle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, asia voidaan ratkaista käytettävissä olevilla tiedoilla.

10 b §

Työnantaja on velvollinen ilmoittamaan kirkon keskusrahastolle vähintään kolmannesvuosittain tämän lain piiriin kuuluvien edunsaajien nimet, henkilötunnukset, palvelusten alkamis- ja päättymispäivät, palkka- ja palkkiotiedot sekä palvelusaikoja ja keskeytyksiä koskevat tiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan kirkon keskusrahastolle palkka- ja palkkiotiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista edellä mainituista palveluksista sekä muut edunsaajien eläkeoikeuteen ja työnantajan maksuvelvollisuuteen liittyvät tiedot. Jos työnantaja jättää ilmoittamatta kirkon keskusrahastolle edellä tarkoitettuja tiedot tai ilmoittaa ne myöhemmin kuin kirkon keskusrahaston 5 momentin perusteella antamissa määräyksissä edellytetään, voidaan 8 §:ssä tarkoitettu eläkemaksu määrätä suoritettavaksi kohtuullisesti korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, työnantaja on velvollinen pyydettyään antamaan kirkon keskusrahastolle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle sellaiset tämän lain piiriin kuuluvan edunsaajan työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut

vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Pyydettäessä työnantajalta eläkkeenhakijan eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman edunsaajan suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassapidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

Kirkon keskusrahasto pitää rekisteriä tämän lain piiriin kuuluvien edunsaajien eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 10 §:n perusteella saamista tiedoista. Kirkon keskusrahastolla on oikeus antaa määräyksiä työnantajille siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan kirkon keskusrahastolle.

10 c §

Kirkon keskusrahastolla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työnantajan kirjanpitoa varten ja tämän lain nojalla myönnettyistä etuuksista aiheutuvan kirkkolain 22 luvun 8 §:n 4 kohdassa tarkoitetun maksun määrittämistä varten tiedot eläkkeensaajalle myönnetystä tämän lain mukaisesta etuudesta ja sen määrästä sekä edellä mainittuja tarkoituksia varten myös muut välttämättömät tiedot sille työnantajalle, jonka palveluksessa etuuden saanut on tai jonka palveluksen perusteella työnantajan maksu määräytyy. Kirkon keskusrahastolla on myös oikeus ilmoittaa sille työnantajalle, jonka palveluksesta edunsaaja siirtyy eläkkeelle, myönnetyn eläkkeen laji ja alkamis- ja päättymisajankohta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

10 d §

Kirkon keskusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassa-

pitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) 10 ja 10 b §:n nojalla saamansa tiedot eläketurvakeskukselle ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—5, 7 ja 9—13 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtiville eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella työnantajalta, 10 §:ssä mainitulta taholta tai eläketurvakeskukselta;

3) eläketurvakeskukselta ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—5, 7 ja 9—13 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella;

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen edunsaajan henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten; tässä lainkohdassa tarkoitetuissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

5) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän lain mukaisessa palveluksessa olleiden, alle 65-vuotiaina kuolleiden edunsaajien nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja palvelukseen liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavanlaiset tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa, sekä vastaavat tiedot valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelyä varten.

Kirkon keskusrahaston on 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisen toteuttamiseksi sovittava eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

Kirkon keskusrahaston on ennen tietojen luovuttamista tämän pykälän nojalla eteenpäin varmistettava, että tietojen saajalla on lain mukaan oikeus saada luovutettavat tiedot niiden alkuperäiseltä luovuttajalta. Kirkon keskusrahasto on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa niitä tietoja, jotka se sai alkuperäiseltä luovuttajalta.

10 e §

Kirkon keskusrahastolla on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

1) lakisääteistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten;

2) 10 d §:n 1 momentin 1—3 ja 6 kohdassa mainitulle viranomaiselle tai toimielimelle mainituissa kohdissa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

3) tuloverolain (1535/1992) 96 §:ssä tarkoitettua vapaaehtoista eläkevakuutusta harjoittavalle vakuutusyhtiölle rekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun perusteella verotuksessa tehtävän vähennyksen selvittämiseksi.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys työnantajalle 10 b §:ssä tarkoitettun tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi. Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys myös eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten edun saajalle itselleen hänen tämän lain mukaisesta eläketurvasta.

Tekninen käyttöyhteys on kuitenkin oikeus avata 10 d §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten vain, jos tästä on 10 d §:n 2 momentin mukaisesti sovittu.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Jos kuitenkin on kysymys 1 momentin 3 kohdan nojalla avatusta teknisestä käyttöyhteydestä, sen avulla saa hakea salassapidettäviä henkilötietoja vain asianomaisen henkilön suostumuksella.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

10 f §

Kirkon keskusrahaston on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

11 §

Kirkon keskusrahasto voi, milloin edellytyksiä täyden vakinaisen eläkkeen saamiseen ei ole, erityisistä syistä myöntää kirkolliskokouksen tarkoitukseen vahvistaman määrärahan puitteissa ylimääräisen eläkkeen edellyttäen, että anojan toimeentulo on eläkkeestä riippuvainen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Tämän lain 5 e, 6 a ja 6 b §:ää, 7 §:n 5 momenttia, 7 a §:n 5—8 momenttia, 7 c §:n 2 momenttia ja 7 d §:n 3 momenttia sovelletaan eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille lain voimaantulon jälkeen. Mainittuja säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta lain voimaantulon jälkeen vireille tuleviin hakemuk-

siin, jos eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työtai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1—4, 7, 8 tai 10—13 kohdassa mainitun lain mukaista eläkettä ja hän hakee uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myön-

netyn eläkkeen jatkamista. Ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen lain voimaantuloa vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään lain voimaantulon jälkeen mak samaan uudelleen.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1191

Laki**evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 ja 3 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1970 annetun evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain (258/1970) 1 §:n 3 momentti ja 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 3 momentti laissa 1317/1995, seuraavasti:

1 §

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkon keskusrahaston kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkon keskusrahaston kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilai-

sen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

3 §

Perhe-eläkkeeseen nähden on myös soveltuvin osin noudatettava, mitä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 4—8, 10, 10 a—10 f ja 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1192

Laki**Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 7 ja 13 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta 17 päivänä elokuuta 2001 annetun lain (731/2001) 7 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta sekä 13 § seuraavasti:

7 §

Hallituksen tehtävät

Hallitus johtaa ja kehittää Kansaneläkelaitoksen toimintaa. Hallituksen tehtävänä on muun ohella:

8) vahvistaa pääjohtajan ja muiden johtajien palkka- ja muut edut;

9) vahvistaa toimihenkilöiden palkkausta, työaikaa, vuosilomia ja matkakulujen korvaamista koskevat perusteet; sekä

1968) säädetään. Tässä momentissa tarkoitettun eläkkeen ja perhe-eläkkeen myöntää Kansaneläkelaitos ja se hoitaa myös muut näihin eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen tehtävät. Muilta osin näiden eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan soveltuvin osin, mitä valtion eläkelaisissa säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, valtion eläkelain 5 §:n 1, 4 ja 5 momentissa sekä 10 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetyn 23 vuoden ikärajan sijasta sovelletaan 21 vuoden ikärajaa.

13 §

Eläke ja perhe-eläke

Kansaneläkelaitoksen pääjohtajan, muiden johtajien ja toimihenkilöiden oikeus Kansaneläkelaitoksen varoista kustannettavaan eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen määräytyy siten kuin valtion eläkelaisissa (280/1966), valtion eläkelain voimaanpanolaissa (281/1966), valtion perhe-eläkelaisissa (774/1968) ja valtion perhe-eläkelain voimaanpanolaissa (775/

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2004.

Mitä valtion eläkelaisissa ja valtion perhe-eläkelaisissa sekä valtion eläkelain voimaanpanolaissa ja valtion perhe-eläkelain voimaanpanolaissa säädetään valtiokonttorista sekä virka- ja työsuhteesta, koskee tätä lakia sovellettaessa myös Kansaneläkelaitosta ja ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ollutta Kansaneläkelaitoksen toimeisuuhdetta.

Mitä 2 momentissa mainituissa laeissa säädetään valtion eläkelaista ja valtion perhe-eläkelaista, koskee tätä lakia sovellettaessa

myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ollutta Kansaneläkelaitoksen 31 päivänä heinäkuuta 1967 vahvistettua eläkesääntöä ja 21 päivänä helmikuuta 1969 vahvistettua perhe-eläkesääntöä.

Sen sijasta, mitä valtion eläkelain voimaannpanolain 4 ja 7 §:ssä säädetään eläketurvan valinnasta, tätä lakia sovellettaessa sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ollutta Kansaneläkelaitoksen eläkesäännön 28 ja 29 §:ää.

Sen sijasta, mitä valtion perhe-eläkelain voimaannpanolain 2 §:ssä säädetään edunjätäjistä ja 5 §:n 1 momentissa säädetään valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautausavuista annetun lain (696/1956) ja valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautaus-

avuista annetun asetuksen (697/1956) soveltamisesta, tätä lakia sovellettaessa sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ollutta Kansaneläkelaitoksen perhe-eläkesäännön 27 §:ää ja 30 §:n 1 momenttia.

Kun Kansaneläkelaitoksen tehtävien siirron yhteydessä Kansaneläkelaitoksen palveluksesta siirtyy henkilö valtion palvelukseen, hänen Kansaneläkelaitoksen palvelukseen perustuva eläketurvansa määräytyy siten kuin se olisi määräytynyt, jos hän olisi jatkanut Kansaneläkelaitoksen palveluksessa eläketahtumaan saakka. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilö on edellä tarkoitetun siirron jälkeen valtion palveluksessa yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

N:o 1193

L a k i

kansaneläkelain 59 a §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 59 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1595/1991, seuraavasti:

59 a §

Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön eläkelaitoksen palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Rahaston varoista maksetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:ssä tarkoitetut eläkkeet ja perhe-eläkkeet.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*